

УДК 338.48:376(07)

С.В. СИДОРУК

Луцький національний технічний університет

**СТРАТЕГІЧНИЙ ВЕКТОР ОРГАНІЗАЦІЇ ДОСТУПНИХ
ПОДРОЖЕЙ ДЛЯ ЛЮДЕЙ З ОБМЕЖЕНИМИ МОЖЛИВОСТЯМИ В
СФЕРІ ОБСЛУГОВУВАННЯ**

S. SIDORUK

Lutsk National Technical University

**STRATEGIC VECTOR OF ORGANIZING ACCESSIBLE TRAVEL FOR
PEOPLE WITH LIMITED OPPORTUNITIES IN THE FIELD OF SERVICE**

doi.org/10.36910/6775-2310-5283-2023-17-23

Мета. Сформувати свою стратегію організації доступних подорожей для людей з обмеженими можливостями у сучасному економічному просторі з врахуванням факторів мікро- і макросередовища.

Методика. Для дослідження використані такі методи: порівняння, узагальнення, конкретизація, класифікація, синтезу та аналізу, моделювання.

Результати. Розкрито зміст основних елементів стратегії організації доступних подорожей: пляж для всіх, перша зупинка: туристичний офіс, доступність у всіх стандартах, туризм для всіх почуттів, доступність на кожному кроці подорожі. Для організації максимально комфортних подорожей пропонуємо у статті сформувати свою стратегію організації доступних подорожей для людей з обмеженими можливостями, яка орієнтована на такі складові: пляж для всіх (рекомендує, щоб туристичні бюро допомагали інвалідам отримати максимум від відвідування, надаючи список найкращих готелів, видів діяльності та адаптованого транспорту), перша зупинка: туристичний офіс, доступність у всіх стандартах (міжнародно узгоджені керівні принципи та рекомендації спрямовані на те, щоб допомогти їм вдосконалити свої поточні положення щодо доступності, охоплюючи інформацію про все - від вироблення політики, стратегії, інфраструктури, продуктів та послуг, що стосується всього ланцюжка поставок туризму), туризм для всіх почуттів, доступність на кожному кроці подорожі, апробація маршруту «Арт-терапія Карпатами».

Удосконалено перелік авторських рекомендацій щодо облаштування номерів та простору для людей з обмеженими можливостями, розкрито готелі, як пристосовані для обслуговування людей з обмеженими можливостями у Західному регіоні. Сучасні умови в українських стандартах вимагають доступу та проживання для людей з обмеженими можливостями, які додатково забезпечують бронювання одномісних та двомісних номерів зі спеціальним обладнанням. Активізація програми розвитку безбар'єрного туризму в Україні сприяє створення нормативної бази для регулювання певних вимог до безбар'єрного простору, регулювання та контролю за їх виконанням, доступність інфраструктури; підготовка кваліфікованих кадрів, які можуть працювати з цією категорією населення; часткове фінансування подорожей для людей з обмеженими можливостями, а також впровадження міжнародних стандартів; інтеграція людей з інвалідністю у соціальний простір; публікація та розповсюдження рекомендацій щодо облаштування об'єктів туристичної інфраструктури з дотриманням вимог.

Наукова новизна. Удосконалено перелік авторських рекомендацій щодо облаштування номерів та простору для людей з обмеженими можливостями, розкрито готелі, як пристосовані для обслуговування людей з обмеженими можливостями у Західному регіоні.

Практична значимість. На основі спостережень та досліджень фактів, можемо стверджувати, що стратегія організації доступних подорожей для людей з обмеженими можливостями надає туристичну інформацію спрямовану допомагати, шляхом отримання максимум послуг у процесі відвідування закладів сфери обслуговування, надаючи список найкращих готелів/ресторанів, видів діяльності і адаптованого транспорту.

Ключові слова: стратегія, туризм, подорож, організація, люди, пляж, доступність, можливість, мобільність.

Постановка проблеми у загальному вигляді і її зв'язок з важливими науковими та практичними завданнями. Згідно інформаційної довідки від Національної служби статистики, з початку 2021 року на території України є 2 мільйони 703 тисячі людей з обмеженими можливостями. Багато з них віднесені до маломобільних груп населення у документах державних органів. Однак низька мобільність – недолік української міської інфраструктури, громадських просторів та зон відпочинку. Якщо дивитися на це з точки зору туристичної індустрії, то мова йде не лише про українців, а й про громадян інших країн – за даними Всесвітньої організації охорони здоров'я, 15% населення світу (1 млрд осіб) з тією чи іншою формою інвалідів. Потенційні туристи також можуть відвідати культурні та природні пам'ятки нашої країни, але їм у такій можливості відмовляють. За даними Національної ради з туризму, однією з причин, чому готелі не отримують зірок, є те, що вони абсолютно непридатні для людей з обмеженими можливостями [1].

Аналіз останніх досліджень, у яких започатковано вирішення проблеми. Питанням розвитку туризму для людей з обмеженими можливостями займалися українські вчені, а саме: Бейдик О. (Бейдик О.О., 2016; Бейдик О.О., Мельничук А.Л., Орещенко А.В., 2017; Бейдик О.О., Мельничук А.Л., Топалова О.І., 2017), Белоусова Н. (Белоусова Н.В., 2018), Топалова О. (Бейдик О.О., Топалова О.І., 2017), Ткаченко Т. (Ткаченко Т.І., 2006), Монастирський В. (Монастирський В., 2012) та ін. Проте дослідження стратегії розвитку доступних подорожей для людей з обмеженими можливостями в Україні вивчено не достатньо.

Цілі статті. Сформувати та розкрити зміст елементів стратегії організації доступних подорожей як важливого елемента сфери обслуговування в сучасному економічному просторі.

Об'єкт дослідження. Процес формування стратегії організації доступних подорожей для людей з обмеженими можливостями.

Методи дослідження. Порівняння, узагальнення, конкретизація,

класифікація, синтезу та аналізу, моделювання.

Виклад основного матеріалу дослідження з повним обґрунтуванням отриманих наукових досліджень.

На даний час для України потрібно сформувати інклюзивну інфраструктуру, яка дуже необхідна українцям з обмеженими можливостями, щоб брати участь у повсякденному житті різних міст. У результаті близько 2,7 мільйонів маломобільних українців змушені жити ізольовано у власній країні, особливо у воєнний період.

Рейтинг доступності, складений у 2020 році ініціативою dostupno.ua, висвітлює величезні проблеми мобільності, з якими стикаються жителі великих міст України. Усі 13 українських міст, які увійшли до рейтингу, отримали невтішні бали. Чернігів, який посів перше місце, отримав надзвичайно скромні 20% рейтингу доступності, тоді як Херсон, що опинився на останньому місці, отримав лише 6%.

Дослідження, проведене dostupno.ua, виявило, практично всі зацікавлені сторони в сучасній Україні продовжують ігнорувати питання мобільності й доступності. Навіть в новозбудованих житлових та адміністративних будівлях все ще часто відсутні базові точки доступу, тоді як більшість українських аптек недоступні, незважаючи на очевидну потребу обслуговувати маломобільних груп. Містом з найкращим рейтингом доступності аптек стала Вінниця – має 24%.

Головною проблемою залишається громадський транспорт. Монополією, користуються старі, небезпечні і здебільшого нерегульовані маршрутні автобуси на певних маршрутах, повністю виключає людей з обмеженою мобільністю. Водночас пандуси до підземних переходів й станцій метро є неадекватними і часто становлять значну загрозу нанесення додаткових травм [2].

Створення стратегії організації доступних подорожей сприяє залучення нової аудиторії, яка навіть не розглядає нашу країну туристичну. Тим часом лише в США люди з обмеженими можливостями витратили на подорожі 58,7 млрд доларів в 2018-2019 роках (дані Open Doors). У Євросоюзі потенційна аудиторія становить понад 80 млн осіб (130 млн з урахуванням супроводжуваних). У той же час, наприклад, у Іспанії туристи з обмеженими можливостями витрачають на відпочинок понад 800 євро, в порівнянні це приблизно 600 євро для туристів без інвалідності. Тут слід розуміти, що за даними ООН, понад 46% людей старше 60 років мають розлад здоров'я. Тобто мова йде про досить велику групу туристів, яких у нашій країні майже не розглядають [2].

Для організації максимально комфортних подорожей пропонуємо сформулювати свою стратегію організації доступних подорожей для людей з обмеженими можливостями, (рис.1., табл.1).



Рис. 1. Елементи стратегії для організації доступних подорожей для людей з обмеженими можливостями

Розглянемо детально основні елементи стратегії організації доступних подорожей [3].

Одним із пріоритетних завдань підприємств громадського харчування сьогодні є залучення споживачів і підвищення їх зацікавленості в роботі підприємства. За допомогою цієї пропозиції провести маркетингові дослідження, які, в свою чергу, передбачають повне вивчення; повне вивчення; проведення гнучкої цінової політики; вибір найкращих ефективних методів реалізації; використання різних заходів для стимулювання продажів та підвищення ефективності реклами. Перелік цих заходів можуть покращити позицію компанії на ринку. Застосування всіх цих заходів зумовлене використанням сучасних ринкових умов. Важливим елементом обслуговування людей з обмеженими можливостями є ресторанне обслуговування. Підприємства ресторанного бізнесу обслуговують досить різноманітний контингент відвідувачів-туристів як вітчизняних, так і іноземних, як організованих, так й індивідуальних, й звичайно туристів-інвалідів.

Таблиця 1. Детальний опис основних елементів стратегії організації доступних подорожей

	<p>Коли місто нове, часто першим портом заходу - туристична інформаційна служба, щоб скласти план, куди поїхати й що подивитися. <u>ISO 14785</u>, Туристичні інформаційні бюро - Туристична інформація і служби прийому. Вимоги, допоможуть зробити такі місця більш доступними для всіх, розглядаючи такі речі, як проникнення через двері (вхід та паркування), можливість отримати доступ до інформації, яку вони поширюють, враховуючи слухові і зорові здібності. Він також рекомендує, щоб туристичні бюро допомагали інвалідам отримати максимум від відвідування, надаючи список найкращих готелів, видів діяльності і адаптованого транспорту.</p>
	<p>Більшість, якщо не всі, туристичних і туристичних операторів хочуть зробити свій досвід приємним і доступним для всіх клієнтів, тому гарним місцем для початку є <u>ISO 21902</u>, Туризм та супутні послуги - Доступний туризм для всіх - Вимоги і рекомендації. Ці міжнародно узгоджені керівні принципи і рекомендації спрямовані на те, щоб допомогти їм вдосконалити свої поточні положення щодо доступності, охоплюючи інформацію про все - від вироблення політики, стратегії, інфраструктури, продуктів і послуг, що стосується всього ланцюжка поставок туризму. Він застосовується до всіх видів зацікавлених сторін, включаючи державний сектор, міські і сільські туристичні простори, готелі, туроператорів.</p>
	<p>Коли на порядку денному стоїть сонце і пісок, важливо, щоб оператори пляжів враховували потреби тих, для кого доступ до таких місць може бути проблемою. <u>ISO 13009</u>, Туризм і супутні послуги - Вимоги і рекомендації щодо роботи пляжів, наголошує щодо важливості зробити пляжі доступними для всіх. Де викладено рекомендації щодо доступності пляжів і проектування під'їзних пандусів, набережних, а також об'єктів на території, включаючи туалети, душові і питні фонтани.</p>
	<p>Для сліпих і мандрівників із вадами зору загальнозрозумілий шрифт Брайля є важливою частиною життя. <u>ISO 17049</u>, Доступний дизайн - Застосування брайлівського шрифта у вивісках, обладнанні і приладах передбачає вимоги до брайлівського шрифта, що використовується у всьому світі, що забезпечує мандрівникам із вадами зору доступ до інформації, де б вони не знаходились. Крім того, <u>ISO 23599</u>, Допоміжні товари для сліпих і людей із вадами зору - Тактильні індикатори поверхні для ходьби допомагають їм легше і безпечніше відвідувати нові місця.</p>
	<p>ISO дуже серйозно ставиться до потреб людей з обмеженими можливостями. Ось чому він розробив <u>Керівництво ISO / IEC 71</u>, Посібник з розгляду доступності у стандартах. Це радить технічним комітетам ISO брати до уваги потреби і виклики людей з обмеженими можливостями при розробці стандартів, особливо тих, які зосереджені на системах, якими люди користуються, взаємодіють із ними або до яких мають отримати доступ. Це означає, що вони враховуються в стандартах, які стосуються всього, що впливає у їхнє життя, де б вони не знаходились.</p> <p>https://www.iso.org/news/ref2351.html</p>

Система стандартів обслуговування може допомогти вдосконалити процес зумовлена необхідністю консолідації зусиль усіх учасників туристичної галузі в обслуговування споживачів на харчових підприємствах [3].

Практична реалізація подолання проблеми формування і розвитку доступу створених унікальних туристичних маршрутах для людей з обмеженими фізичними можливостями. Ряд проблем пов'язаний із доступністю туристичних напрямків для людей з обмеженими можливостями і відсутністю адаптованих туристичних продуктів, необхідність вирішення конкретних завдань на державному рівні, регіональних органах влади, неурядових організаціях, представниках послуг й їх власних клієнтів (таблиця 2).

Таблиця 2. Дії щодо формування доступного простору різних рівнів людей з обмеженими можливостями

Рівні діяльності	Заходи
1	2
Державні та місцеві органи влади	<ul style="list-style-type: none"> -розробка власних державних веб-сайтів відповідно до міжнародних стандартів доступності (стандарт WAI, мета якого - зробити Інтернет-контент доступним для всіх користувачів, включаючи користувачів з обмеженими можливостями); - створення Програми розвитку безбар'єрного туризму для України, а також створення нормативної бази щодо регулювання певних вимог до безбар'єрного простору, регулювання і контролю за їх виконанням; - створення доступної інфраструктури; -підготовка кваліфікованих кадрів, котрі можуть працювати з цією категорією населення; -часткове фінансування подорожей для людей з обмеженими можливостями, впровадження міжнародних стандартів; -публікація і розповсюдження рекомендацій щодо облаштування об'єктів туристичної інфраструктури з дотриманням вимог.
Туроператори і туристичні агенства	<ul style="list-style-type: none"> -розробка унікальних маршрутів, дозвілля і анімаційних програм й різних заходів для людей з обмеженими можливостями; - соціальна адаптація і реабілітація людей з обмеженими можливостями через екскурсійний туризм; -консультації людей з обмеженими можливостями щодо доступних міст, культурних об'єктів, транспорту, готелів тощо. -надання доступної, перевіреної, чіткої інформації про наявну інфраструктуру і культурні об'єкти. розробка унікальних маршрутів, дозвілля та анімаційних програм і заходів для людей з обмеженими можливостями; - соціальна адаптація і реабілітація людей з обмеженими можливостями через екскурсійний туризм; - консультації людей з обмеженими можливостями щодо доступних міст, культурних об'єктів, транспорту, готелів тощо. -надання доступної, перевіреної, чіткої інформації про наявну інфраструктуру і культурні об'єкти.

Продовження табл.2

1	2
Громадські організації	<ul style="list-style-type: none"> -створення пошукової системи, яка пропонує доступні засоби бронювання готелів, спеціально розроблених для забезпечення повного самодостатнього бронювання в Інтернеті для людей із вадами зору, моторики, чуття і інтелекту; - турбота і підтримка людей з обмеженими можливостями у здійсненні свого права на життя, як і в усьому світі;– - професійна орієнтація людей з обмеженими можливостями шляхом проведення екскурсій до музеїв середніх і вищих навчальних закладів; – створення карти доступності місць для людей, що використовують візки; –сприяння створенню умов для доступного культурного середовища
Постачальник послуг	<ul style="list-style-type: none"> -надання послуг за принципом справедливості (недискримінаційна основа); -забезпечення безпечної, зручної, економічної транспортної, й іншої інфраструктури, пов'язаної з туризмом
Цільові групи споживачів	<ul style="list-style-type: none"> -гнучкість щодо отримання послуг; - можливість простого / інтуїтивного отримання послуги; –толерантність до ймовірних помилок

Важливим елементом цього процесу - створення спеціалізованої туристичної агенції чи організації, яка буде експертом в галузі відпочинку людей з обмеженими можливостями. Метою цього агентства будуть добре розроблені програми дозвілля, розроблені спеціально для людей з обмеженими можливостями, а також для їхніх друзів і родичів надати послуги, які включають доступне планування дозвілля, освітні програми, оздоровчі тури, індивідуальні екскурсії для людей з обмеженими можливостями, забезпечення супроводжуваних, медичних супровідних, навчених гідів, перекладачів мови жестів.

Враховуючи вищезазначені вимоги щодо створення доступної інфраструктури формування сучасного стану, а також наявності доступного і зручного транспорту, готелі для людей з обмеженими можливостями і доступні культурні, історичні, природні й інші туристичні об'єкти розробили тур для людей з обмеженими можливостями, що враховує всі вищезазначені вимоги й враховуючи наявні зручності.

Назва екскурсії - «Арт-терапія Карпатами». Маршрут туру: Київ - с. Яворів (Львівська область) - Львів - Київ. Екскурсія розрахована на 7 осіб (3 людини з візками, 4 супроводжувачі особи), що хочуть вести активний спосіб життя. За 4 дні буде огляд зимовими пейзажами засніжених Карпат і покататися на різних спортивних предметах, відвідати культурну столицю України - місто Львів, а наприкінці - пізнати Київ ближче, відвідати найбільший "Музей корупції" -

Межигір'я. Екскурсія розроблена максимально з урахуванням усіх необхідних потреб людей з обмеженими можливостями.

В останній період на території України ведуться постійні проектні роботи щодо створення сприятливих умов для розвитку осіб з обмеженими можливостями, коли враховуються як міжнародні, так й європейські стандарти. У той час для забезпечення максимальної ефективності й результативності державної політики щодо осіб з обмеженими можливостями необхідно зробити акцент в встановленні додаткових гарантій стосовно реалізації особами цієї категорії гарантованих законодавством прав.

Більшість водіїв, котрі шукають доступне житло, шукатимуть варіанти розміщення, позначені як доступні та зручні у доїзді. Використання терміну "доступний" визначить особливі потреби кожного гостя будуть задоволені. У таблиці 3 надано перелік рекомендацій щодо розміщення і обслуговування у готелі для людей з обмеженими можливостями.

Проведемо дослідження на рахунок відповідності готельних номерів у регіонах країни для потреб людей з інвалідністю (рисунок 2). Варто зазначити, що на думку 70% респондентів, ставлення суспільства до людей з інвалідністю покращилось за останні 5 років. Серед опитаних 90% погоджуються їздити у гастролі у групі з людьми з обмеженими можливостями. Водночас 5 респондентів не погодились, пояснивши, що це може затримати швидкість туру й створити дискомфорт для здорових людей. 90% респондентів вважають необхідним розвивати доступний туризм та робити країну доступною для всіх.



Рис.2. Результати опитування щодо формування доступного простору в готельно-туристичній сфері, %

Респондентам було запропоновано чотири варіанти формування доступного простору де зображено, 40% респондентів створюють найбільш відповідну доступну інфраструктуру, (табл.3-4).

Таблиця 3. Складові елементи, котрі організують простір для людей з обмеженими можливостями

Назва вимог	Разом	Готелі, мотелі, хостели	Відпочинкові центри	Курортні заклади	Інші об'єкти
Предмети загалом	100	100	100	100	100
Під'їзна дорога	9,7	20,6	6,0	40,0	6,7
Автоматичне відкривання дверей	2,8	10,4	0,4	10,7	1,1
Встановлений ліфт	3,7	11,2	1,1	37,9	1,3
Відповідні кімнати / ванні кімнати	8,6	21,5	4,7	35,7	5,2
Інші програми	3,4	7,5	2,3	22,1	1,8

З таблиці видно, що чим старша вікова група людей з інвалідністю, тим довше такі люди перебувають в родичів або знайомих. І навпаки, чим молодша вікова група людей, тим рідше вони здійснюють туристичні й туристичні поїздки.

Альтернативою розвитку простору для людей з обмеженими можливостями є сервіс AbleRoad. Тут користувачі самі позначають та оцінюють наявність різних об'єктів. Разом ви можете вибрати місця, зручні для різних категорій людей з особливими потребами.

Таблиця 4. Готелі, як пристосовані для обслуговування людей з обмеженими можливостями у Західному регіоні

Назва готелю	Місце розташування, *	Відгук
1	2	3
Radisson Blu Resort Bukovel	5 зірок	Популярний варіант серед гостей, котрі бронюють готелі із зручностями для інвалідів 9,0 Чудово 1879 відгуків про готелі підходять для гостей з обмеженими фізичними можливостями
	Готель зі зручностями для інвалідів в Буковелі	
Mardan Palace SPA Resort	4 зірок	Популярний варіант серед гостей, котрі бронюють готелі зі зручністю для інвалідів 8,4 Дуже добре 746 відгуків про готелі, котрі підходять для гостей з інвалідністю.
	Готель зі зручностями для інвалідів в Буковелі	

Продовження табл.4

1	2	3
Mirotel Resort and Spa	5 зірок	Популярний варіант серед гостей, котрі бронюють готелі із зручностями для інвалідів 9.1 Відмінно 510 відгуків про готелі, придатні для гостей з обмеженими фізичними можливостями
	Готель зі зручностями для інвалідів в Трускавці	
Арт-хостел готель «Адреналін»	Хостел	Популярний варіант для гостей з готелями із зручностями для інвалідів 8.1 Відмінно, 210 відгуків про готелі, які придатні для гостей з обмеженими фізичними можливостями
	Готель зі зручностями для інвалідів у Луцьку	
Grand Hotel Pylupets	4 зірок	Популярний варіант серед гостей, котрі бронюють готелі з інвалідами в українських Карпатах 9.2 Відмінно, 660 відгуків про готелі, придатні для гостей з обмеженими фізичними можливостями
	Готель зі зручностями для інвалідів в Пилипці	
Готель Алькор	3 зірки	Популярний варіант серед гостей, котрі бронюють готелі з інвалідами в українських Карпатах 8.8 Блискуче, 705 відгуків про готелі, придатні для гостей з обмеженими фізичними можливостями
	Готель зі зручностями для інвалідів в Трускавці	
Rixos-Prykarpattya Resort	5 зірок	Популярний варіант серед гостей, котрі бронюють готелі із зручностями для інвалідів 8.8 Блискуче, 242 відгуки про готелі, придатні для гостей з обмеженими фізичними можливостями
	Готель із зручностями для інвалідів в Трускавці	

На території Австралії є Інтернет-каталог AccessWA з доступними місцями у західній частині країни для людей з обмеженими фізичними можливостями, вадами слуху чи зору, літніх туристів, сімей з малими дітьми.

Таблиця 5. Перелік авторських рекомендацій щодо облаштування номерів й простору у готелі для людей з обмеженими можливостями

Рекомендації до номеру	Рекомендації щодо просторості готелю і зони готелю
1) Номери, котрі мають однакову якість та комфорт, інші номери. 2) Місце для обігу, котре можна перетворити недійсне місце спальні, їдальні і вітальні, або основне місце для використання інших дійсних стільців у іншому місці 3) Контроль температури у приміщеннях для різних особистих потреб - від стельових вентиляторів до повністю інтегрованої системи управління блоком управління 5) Приліжкові вимикачі і всі вимикачі з точками живлення в доступній висоті для людських очей і очей (900–1100 мм) 6) Двері і коридори доступні для інвалідних візків, наприклад, зовнішні двері і розсувні двері, вони повинні максимально збільшити внутрішній простір.	1) Доброзичлива, гостинна людина, що хоче навчитися допомагати 2) У кімнату чи всі кімнати, де немає сходів, кімнати відкриті під відкритим небом. 3) Поверхня поза рівнем кімнати 4) Постійні і доступні маршрути дозволяють безперебійну поїздку інших дійсних інвалідні коляски до будівлі і всередині неї, котрі забезпечує доступ до всіх об'єктів

<p>10) Цифрові телевізори у спальнях і приміщеннях повинні мати підписи (субтитри) 11) Усі пульти дистанційного керування, зона комп'ютера і висота телефонного столу 12) Послуги є належним чином доступними і ними користуються люди, що користуються інвалідним візком 13) Варіанти повинні містити перелік корисних місцевих ресурсів для вільного використання чи оренди обладнання, такі як душові крісла і ліфти. Ванна кімната: 14) "Рулонний душ" - інвалідний візок можна пересувати у душі. Цей тип душу називають «безбарвним душем». 15) Рівна підлога ванної кімнати 16) Туалети і душові з решітками</p>	<p>Автостоянка: 5) Автостоянки широкі і безпечні 6) Автостоянки розташовані поруч із кімнатою чи квартирою 7) Наявність ліфтів для інвалідних візків 8) Автостоянка розташована у рівному місці, не на схилі.</p>
--	---

Висновки та перспективи подальших досліджень. Створення сприятливих умов для забезпечення доступного простору на різних рівнях людей з обмеженими можливостями виходить сьогодні в одне з перших місць в системі стратегічних цілей розвитку туризму нашої країни у воєнний період. Сучасні умови українських стандартах вимагають доступу і проживання для людей з обмеженими можливостями, котрі додатково забезпечують бронювання одномісних й двомісних номерів зі спеціальним обладнанням, доступну послугу щодо організації громадського харчування. Організація доступних подорожей для людей з обмеженими можливостями в сфері обслуговування у перспективі має активно розкривати практичні і методичні підходи для отримання у достатній кількості необхідних послуг для цих людей, як індивідуального та групового характеру цілорічного використання.

Список використаних джерел

1. <https://invak.info/bezbarernost/dostupni-podorozhi-yak-zrobiti-turizm-inklyuzivnim.html> (дата звернення: 28.01.2023).
2. <https://www.atlanticcouncil.org/blogs/ukrainealert/ukraines-inaccessible-cities/> (дата звернення: 20.01.2023).
3. Фарафонова І.В. Особливості експертизи готельних послуг для людей з обмеженими властивостями : кваліфікаційна робота бакалавра ОП «Готельно-ресторанна справа» спеціальності 241 «Готельно-ресторанна справа». Луцький національний технічний університет, Луцьк, 2021.43 с.

Reference

1. <https://invak.info/bezbarernost/dostupni-podorozhi-yak-zrobiti-turizm-inklyuzivnim.html> (дата звернення: 28.01.2023).
2. <https://www.atlanticcouncil.org/blogs/ukrainealert/ukraines-inaccessible-cities/> (дата звернення: 20.01.2023).

3. Farafonova I. Peculiarities of examination of hotel services for people with disabilities: qualification work of bachelor's OP "Hotel and restaurant business" specialty 241 "Hotel and restaurant business". Lutsk National Technical University, Lutsk, 2021.43 p.

Purpose. *Form your strategy for organizing accessible travel for people with disabilities in the modern economic space, taking into account the factors of the micro- and macro-environment.*

Methodology. *The following methods were used for research: comparison, generalization, specification, classification, synthesis and analysis, modeling.*

Findings. *The content of the main elements of the accessible travel strategy is revealed: the beach for everyone, the first stop: the tourist office, accessibility in all standards, tourism for all senses, accessibility at every step of the journey. The list of the author's recommendations on the arrangement of rooms and spaces for people with disabilities has been improved, and hotels have been revealed as adapted to serve people with disabilities in the Western region. Modern conditions in Ukrainian standards require access and accommodation for people with disabilities, which additionally ensure the reservation of single and double rooms with special equipment. Activation of the program for the development of barrier-free tourism in Ukraine contributes to the creation of a regulatory framework for the regulation of certain requirements for barrier-free space, regulation and control of their implementation, infrastructure accessibility; training of qualified personnel who can work with this population category; partial financing of travel for people with disabilities, as well as implementation of international standards; integration of people with disabilities into the social space; publication and distribution of recommendations on the arrangement of tourist infrastructure facilities in compliance with the requirements.*

Originality. *The list of the author's recommendations on the arrangement of rooms and spaces for people with disabilities has been improved, hotels have been revealed as adapted to serve people with disabilities in the Western region.*

The practical value. *Based on observation and fact-finding, it can be said that the accessible travel strategy for people with disabilities provides tourist information aimed at helping, by getting the most out of a visit to the service industry, by providing a list of the best hotels/restaurants, types of activities and adapted transport.*

Keywords: *strategy, tourism, travel, organization, people, beach, accessibility, opportunity, mobility.*

*Стаття рекомендована до друку доктором економічних наук,
професором ЛНТУ Матвійчук Л.Ю.*

Стаття надійшла в редакцію 03.01.2023 р.